

PLUIMVEESERVICEBEDRIJVEN VERLICHTEN HET WERK

In de pluimveehouderij wordt al lang een beroep gedaan op externe arbeid om gespecialiseerde taken uit te voeren. Het spreekt voor zich dat deze servicebedrijven zich niet alleen focussen op het werk dat ze afleveren, maar ook rekening houden met de arbeidswetgeving en de hygiënevoorschriften. – *Wouter Wytynck, landbouwconsulent Boerenbond*

In de aanloop naar de Agridagen, die van 22 tot 24 februari plaatsvinden in Geel (zie www.agridagen-geel.be), gaan we in dit dossier in op enkele hindernissen waarmee deze servicebedrijven te kampen hebben. Verder brengen we via 2 reportages de sector in beeld. Een aantal van deze servicebedrijven is op de Agridagen present als standhouder.

Vakspecialisten

Pluimveebedrijven en broeierijen schakelen steeds meer externe arbeid in. Het gaat veelal om taken die periodiek terugkeren. Ze kunnen dan ook perfect worden afgelijnd in een werkaanbod. Enkele bedrijven specialiseerden zich hierin en liggen aan de basis van de ontwikkeling van echte servicebedrijven. Die voeren taken uit zoals het reinigen en ontsmetten van stallen, enten van dieren, ontbekken, vangen en laden, ...

De rode draad doorheen de werking van de servicebedrijven is hygiëne. Doordat ze op

veel bedrijven actief zijn, is het belangrijk dat ze alle voorzorgen nemen en dat de hygiënevoorschriften van de bedrijven waar ze werken goed worden nageleefd. Zeker in tijden met een verhoogde ziektedreiging is dit geen overbodige luxe. Vooraf goede afspraken maken is de basis voor een succesvolle samenwerking. Ook de

.....
Vooraf goede afspraken maken is de basis voor een succesvolle samenwerking.
.....

pluimveehouder geeft op voorhand best goede informatie over de gezondheidstoestand van zijn bedrijf. Zo kan het servicebedrijf de nodige voorzorgen nemen. Een goed voorbeeld hiervan is een laadploeg die – onwetend – een koppel uitlaadt dat

salmonellapositief is. Het is niet ondenkbaar dat men daardoor ook andere bedrijven besmet. Indien dit op voorhand gemeld is, kan het bedrijf als laatste in de planning worden opgenomen en kan men extra maatregelen nemen. Voor een goede tracering achteraf moeten alle werknemers van een servicebedrijf zich altijd inschrijven in het bezoekersregister van het pluimveebedrijf. Dit is wettelijk zo bepaald, maar helaas gebeurt dit niet altijd even stipt. Belangrijk is dat de pluimveehouder hierop toeziet.

Externe arbeid, geen makkelijke klus

Vroeger werd voor een aantal activiteiten, zoals het vangen en laden van kippen, veel gebruik gemaakt van toevallige helpers: burens, familie en vrienden. Door de groei van de bedrijven en de strengere regels op het vlak van arbeid gingen de pluimveebedrijven steeds meer een beroep doen op uitzendarbeid en bedrijven die gespecialiseerd zijn in het aanbieden van specifieke

arbeid. Door het kluwen aan voorschriften en wetten is het aanbieden van service-activiteiten geen gemakkelijke bezigheid. Waar dit vroeger vaak in de schemerzone gebeurde, zijn veel aanbieders van werk intussen behoorlijk in orde met de regelgeving. Het is belangrijk dat de pluimveehouder, vooraleer hij een servicebedrijf inschakelt, hierover afspraken maakt. Enkele bedrijven nemen het echter niet zo nauw met de wetgeving ter zake en bieden nog steeds zwartwerk aan of schakelen illegale arbeidskrachten in. De gevolgen voor de pluimveehouder die deze bedrijven inschakelt, zijn dan ook niet min. Werkt een pluimveehouder bijvoorbeeld mee bij het vangen en laden, dan kunnen er zich extra problemen stellen bij controles op illegalen en zwartwerk. Het is belangrijk dat men op voorhand een verantwoordelijke binnen de ingeschakelde ploeg aanduidt die de instructies geeft aan de werknemers. De pluimveehouder van zijn kant moet zijn opmerkingen tijdens de activiteit ook overmaken aan deze verantwoordelijke. Op die manier kan de pluimveehouder niet aanzien worden als werkgever en wordt hij niet verantwoordelijk gesteld voor de overtredingen die het servicebedrijf maakt. Gelukkig zijn de meeste servicebedrijven begaan met de kwaliteit die ze afleveren, niet alleen op het vlak van hygiëne. Deze bedrijven volgen dan ook het GSP-lastenboek (Goede Service Praktijken) dat binnen de Belplumewerking wordt gevraagd.

Servi-pluim

De vzw Servi-pluim is een vereniging van GSP-erkende pluimveeservicebedrijven die

Tabel 1 GSP-Pluimvee gecertificeerde pluimveeservicebedrijven – Bron: Belplume

Naam	Locatie	Vangen en laden	Ongediertebestrijding	Ontsmetten	Pluimvee enten	Snavel behandelen	Reinigen
A.H.B.O. BVBA	Handzame		x				
Agriclean SNC	Hamois			x			x
Agro-Best	Rijkvorsel						x
Arga Clean BVBA	Lommel						x
Broekman BVBA	Bree	x			x		
Colpaert Chicken Catching	Poperinge	x					
Geldof BVBA	Krombeke				x	x	
H en C Pluimveeservice	Merksplas	x			x	x	
Haerincx Pluimvee Services BVBA	Anzegem	x					
Hyvarki	Wuustwezel			x			
Luc Hooyberghs BVBA	Noorderwijk	x					
M.O.B. Agro-industrie	Stabroek		x				
Marco Chicken Service BVBA	Moorslede	x					
MOB Service BVBA	Bilzen		x				
OSD Uniefog BVBA	Boezinge			x			x
P.L.V. Clean Service BVBA	Nijlen	x		x			x
Pelkmans Vic	Turnhout	x					
Pest Management Solutions NV	Roeselare		x				
Pieter Ver Eecke Bedrijfshygiëne	Torhout			x			x
Pluimveeservice BVBA	Stekene	x					
Pluimveeservice Van Dyck V.O.F.	Malle					x	
Pluvaer BVBA	Weelde	x		x			x
Rentokil Initial NV	Aartselaar		x				
Rombaut BVBA	Sint-Pauwels	x					
Sanitec NV	Melsele		x				
Sarl SRV	Barin (Frankrijk)	x			x		
Winitra	Ravels	x					

deel uitmaken van het Belplumecontrole-systeem voor de braadkippensector. Goede Service Praktijken-Pluimvee (GSP-Pluimvee) wordt beheerd door Belplume en is een kwaliteitssysteem voor deze service-

bedrijven. Het heeft betrekking op diverse activiteiten: pluimvee vangen en laden, ongediertebestrijding, pluimvee enten, snavelbehandeling, ontsmetten en reinigen van kippenstallen. Een pluimveeservicebedrijf dat GSP-Pluimvee erkend is, geeft een kwalitatieve meerwaarde aan zijn bedrijf. Met GSP-Pluimvee wil de sector de kwaliteit van de dienstverlening waarborgen, preventieve maatregelen nemen om de insleep van ziekten, pathogenen en/of contaminanten te voorkomen, de hygiëne in de pluimveestallen verbeteren en de kwaliteit van de geleverde dienst verhogen via regelmatige scholing. Bedrijven die GSP-Pluimvee gecertificeerd zijn, kunnen diensten leveren bij pluimveehouders die erkend zijn volgens de Belgische Belplumeregeling. Door de gelijkwaardigheid met het Nederlandse IKB (Integraal Keten Beheersysteem) kunnen ze ook aan de slag in Nederland. De erkende bedrijven vind je in tabel 1 of op www.belplume.be > Gecertificeerde bedrijven. ■

Een kippenstal kan worden ontsmet door met een speciaal product te vernevelen.

EEN NETTE STAL GEEFT GEZONDE KIPPEN

Pieter Ver Eecke uit Torhout is sinds 2010 actief in het reinigen en ontsmetten van varkens- en kippenstallen. Afhankelijk van de grootte van de stal kan dit werk één tot meerdere dagen in beslag nemen. – Jan Van Bavel

In 2009 startte Pieter in bijberoep met het reinigen van vrachtwagens. In dat jaar behaalde hij de nodige certificaten voor de kwaliteitssystemen Servi-pluim en Belplume en volgde hij een cursus 'verkoop van reinigings- en ontsmettingsproducten

(biociden)' aan het PCLT in Roeselare. De drang om zelfstandige te worden, leidde ertoe dat Pieter zich vanaf 2010 volledig toelegde op het reinigen en ontsmetten van kippen- en varkensstallen. Het werk in beide sectoren is vrij evenredig verdeeld. Bij

de kippen gaat het vooral om leghennen- maar ook om braadkippenstallen. Pieter heeft een eenmanszaak en werkt samen met 2 medewerkers. "Ik heb klanten in heel België, Noord-Frankrijk en Zuid-Nederland", vertelt hij. "Een braadkippenstal

1 Een draagbare versie van het Pulsfogvernevelingstoestel om een stal te ontsmetten. 2 In zijn vrachtwagen beschikt Pieter over al het nodige materiaal om een stal te reinigen: waterslangen, hogedrukpistolen, een masker, hoofdtelefoon, ... 3 Pieter demonstreert de uitgebouwde versie van het Pulsfogvernevelingstoestel. 4 Met hogedruksputten en warm water (45 °C) wordt de kippenstal gereinigd.

kunnen we op een dag reinigen. Bij een leghennenstal hebben we meerdere dagen nodig, afhankelijk van de grootte. De pluimveehouder of loonwerker moet dan wel al de mest verwijderd hebben.”

De boer als hulp

Gewoonlijk belt de boer Pieter op om te vragen wanneer die zijn stallen kan reinigen. “Als het grote werken of een nieuwe klant betreft, ga ik meestal op voorhand langs om de duur van het werk in te schatten. Als een stal 3 weken leegstaat, heeft de pluimveehouder meestal al een week nodig om het voorbereidende werk (stof afdoen, mest verwijderen, ...) uit te voeren. Ons werk kan soms enkele dagen uitlopen, zodat hij nog maar een week tijd heeft om alles weer in orde te brengen voor de nieuwe kippen op zijn bedrijf aankomen. Ik probeer er wel voor te zorgen dat de boer of iemand van het bedrijf mij kan helpen bij het reinigen. Ze kunnen bijvoorbeeld de mestband in

Gezonde dieren beginnen op een gezond bedrijf.

werking zetten of ervoor zorgen dat het water goed kan wegstromen. Dat vermindert ons werk, en dus ook onze kostprijs.”

Reinigen en ontsmetten

“De meeste kippenstallen reinigen we met water dat 45 °C warm is, bij het naspoelen kan dat oplopen tot 70 °C. Warm water heeft een bacteriedodende werking, die meteen ook ontvettend is. Stromend water is het enige wat we nodig hebben bij de klant. Indien dat niet beschikbaar is, kan ik ook water uit een regenput of een buffertank oppompen en gebruiken. Droog reinigen kan ook. Hierbij blazen we het stof af met een zware compressor. Deze methode vergt minder werk, maar eigenlijk blaas je het stof van de ene naar de andere kant van de stal, waardoor je de stal minder proper krijgt. Daarom verkies ik nat te reinigen.”

Na het reinigen moet de stal zichtbaar droog zijn voor hij kan worden ontsmet. “In de zomer zetten we de staldeuren open en zorgen de ventilatoren voor extra verluchting. ‘s Winters worden stallen soms verwarmd om ze sneller te laten drogen.

GOED UITGERUST

Voor het reinigen en ontsmetten beschikt Pieter over een vrachtwagen met al het nodige materiaal: oprolbare waterslangen, 4 hogedrukreinigers, een stroomgroep om elektriciteit op te wekken, brandstof om de stroomgroep te doen draaien en water op te warmen, waterdichte overalls met kap en handschoenen, een hoofdtelefoon tegen het lawaai en maskers voor het droogblazen en ontsmetten, om de dampen niet in te ademen (foto onder). “Bij nat reinigen

is het wat vervelend om een masker te dragen, omdat de filters meteen nat worden. Ook in de zomer is zo'n masker hinderlijk bij hoge temperaturen. Meestal vraag ik de klant dan om de ventilatie op te starten, zodat er voortdurend verse lucht in de stal komt. Werken met goed materiaal is belangrijk, ook voor mijn gezondheid”, besluit Pieter.

Info www.pietervereecke.be

Meestal volstaat het om het water goed weg te trekken en een beetje tocht in de stal te voorzien. Er bestaan 2 soorten ontsmetting. De natte ontsmetting gebeurt met een toestel waarbij alles waar de kippen op zitten, de vloer en de muren worden verneveld of ingeschuimd, naargelang van het product dat wordt gebruikt. Bij de braadkippen kan je naast de vloer en de muren eventueel ook de eet- en drinklijn ontsmetten. De droge ontsmetting gebeurt met een Pulsfogvernevellingstoestel. Hierbij vernevelen we het product in de stal en creëren we een soort mist die neerslaat.” Op vraag van de pluimveehouder kan Pieter ook een preventieve luisbehandeling in leghennenstallen uitvoeren. De sector is op dit vlak voortdurend op zoek naar verbeteringen en andere werkmethoden.

Netheid voor alles

Aandacht voor net- en reinheid van werkkledij en -materiaal is voor Pieter zeer belangrijk om insleep van ziektes te vermijden. Door de voortdurende controles tijdens het jaar is het ook nodig dat pluimveestallen na elke ronde gereinigd worden. “Gezonde dieren beginnen op een gezond bedrijf. Voor elk nieuw bedrijf trekken we propere werkkledij aan, ontsmetten we onze laarzen en reinigen en ontsmetten we al ons materiaal. Enkel de waterslangen, de waterpistolen en spuitlansen komen in de stal. Hierbij beschik ik over verschillende vormen en maten van lansen om de stal zo optimaal mogelijk te reinigen. Aan het eind van de dag reinigen we al dat materiaal voor we het weer in de vrachtwagen laden. ■

NA ELKE RONDE EEN PROPERE START

In 1998 richtte Stefan Van Gestel in Nijlen P.L.V. Clean Service op. Hoofdactiviteiten zijn het ontsmetten van pluimveestallen, het vangen en laden van pluimvee en de bestrijding van ongedierte. Het reinigen van silo's is voor het bedrijf een interessante nieuwe nicheactiviteit. – *Jan Van Bavel*

Als zoon van gewezen braadkippenhouder André Van Gestel uit Arendonk merkte *Stefan* al snel dat er nood was aan servicebedrijven in de pluimveehouderij. Zelf zo'n bedrijf uit de grond stampen leek hem een betere optie dan het ouderlijk bedrijf over te nemen. Intussen heeft P.L.V. Clean Service (waarbij P.L.V. gewoon voor pluimvee staat) al een breed gamma diensten voor de agrarische sector ontplooid. "We zijn begonnen met het ontsmetten van kippenstallen met als

doel de infectiedruk in de sector zo laag mogelijk te houden", steekt Stefan van wal. Daarna breidden we ons aanbod geleidelijk uit. In 2001 namen we er het vangen en laden van kippen bij. Twee jaar later brak de vogelpest uit en kregen we ook de vraag om te helpen met het ruimen van kippen. Rond 2005 zijn we gestart met het reinigen van kippenstallen." Stefan heeft 2 bedienden in dienst en werkt met een veertigtal gelegenhedenarbeiders die worden ingezet bij het vangen en laden van kippen. Het

ontsmetten van stallen doet Stefan zelf; het reinigen met 2 andere personen. De natte ontsmetting verloopt via een uniek automatisch systeem onder hoge druk dat zorgt voor een gelijkmatige verspreiding van het desinfectiemiddel over de hele ruimte. De droge ontsmetting gebeurt met een hele fijne Pulsfogverneveling. "We werken liever een uur langer dan gepland om een stal echt goed te ontsmetten of te reinigen. We zijn een servicebedrijf, dus als je ons inschakelt, moet het af zijn."

Specialiteit vangen en laden

In ons land is P.L.V. de grootste aanbieder van het vangen en laden van kippen, maar het bedrijf is ook actief in Zuid-Nederland. Het vangen en laden gebeurt vaak 's nachts, liefst bij blauwe verlichting, omdat de kippen dan rustiger zijn. "De klant belt ons enkele dagen voor de kippen moeten worden geladen. Op basis van het aantal kippen bepaal ik hoeveel mensen we voor de vangploeg nodig hebben. Gewoonlijk

.....
Als je een servicebedrijf inschakelt, moet het werk 'af' zijn.
.....

gaat het om 6 à 8 medewerkers, maar voor leghennen kan dat oplopen tot een twingtital. Gemiddeld kan een persoon ongeveer 5000 braadkippen of 1000 legkippen per nacht vangen. Alle leden van zo'n vangploeg krijgen een degelijke opleiding van Servi-pluim. De kippen worden bij de poten gevangen; een kwestie van een goede aanpak en handeling. Om uitval zo veel mogelijk te vermijden, zijn vertrouwen, goede communicatie en duidelijke afspraken tussen de pluimveehouder, de vangploeg, de chauffeur van het transportbedrijf en de slachterij een must." De herbruikbare kledij en het schoeisel van de

vangploeg wordt na elke opdracht vervangen en gereinigd om insleep van ziektes te vermijden. Het vangen en laden neemt 4 à 5 uur in beslag, afhankelijk van de grootte van het bedrijf. "Nadat de kippen met de hand zijn gevangen, worden ze in doorzichtige containers geplaatst. Tegenwoordig bestaan er ook vangmachines. Maar die zijn niet alleen duur in aankoopprijs, je kan ze ook maar op een plaats gebruiken, terwijl we op een nacht vaak op 6 verschillende bedrijven kippen vangen en laden. Momenteel ligt de capaciteit van de machine nog niet hoog genoeg om rendabel te zijn. De containers met kippen worden met een

heftruck of loader op de transportvrachtwagen geplaatst en daarna naar het slachthuis vervoerd."

GSP- en IKB-controles

Bij P.L.V. Clean Service wordt de audit om te voldoen aan het GSP-lastenboek uitgevoerd door de controle-instelling SGS. "Voor de vangploeg naar een pluimveebedrijf vertrekt, vullen we een administratieve checklijst in. Daarna moeten we op voorhand aan SGS doorgeven op welk bedrijf de ploeg kippen gaat vangen. Op een onverwacht moment krijgen we dan een visuele controle op een pluimveebedrijf van

Voor het vangen en laden van pluimvee zet P.L.V. Clean Service ervaren en getrainde mensen in.

REINIGEN VAN SILO'S, IETS NIEUWS

Stefan Van Gestel zoekt voortdurend naar bijkomende technieken of specialisaties om zo interessante nichemarkten aan te boren. Sinds 2010 reinigt P.L.V. Clean Service ook bedrijfssilo's, een primeur voor België. "Er wordt niet bij stilgestaan, maar voedsilo's worden haast nooit gereinigd", zegt Stefan. "En dat terwijl de salmonellaproblematiek de sector toch parten speelt. Resultaat is dat het veevoeder op bepaalde plaatsen in de silo samenkomt, wat niet bepaald hygiënisch is." Stefan ontwikkelde een toestel uit roestvrij staal dat lijkt op een schotelantenne. Eerst wordt de binnenwand van de silo ingezeept.

Daarna spuit een roterende kop onderaan een stang op de schotel onder druk heet water over de wand van de silo. Hiervoor wordt een waterdruk van 400 bar gebruikt, het waterverbruik ligt op 45 l/minuut. Door de combinatie van hoge druk en hoge temperaturen smelt de vetachtige restsubstantie. "De prijs van de reiniging van een silo van 10 ton ligt rond 250 euro. De pluimveehouder moet wel zelf voor een hoogwerker zorgen. Het reinigen van de binnenkant van de silo duurt een kwartier; de buitenkant neemt ongeveer een uur in beslag."

de netheid van de ploegleden, hoe de vangploeg werkt, ... Als het bedrijf in orde is, creëert zo'n controle wel een meerwaarde. Voor ze worden ingezet, hebben de leden van zo'n vangploeg overigens al een GSP-opleiding vangen en laden van kippen gevolgd. Om in Nederland te kunnen werken, moesten we IKB-waardig zijn en de NEN 4400-2 norm halen. Hiervoor moesten we 2 keer in een jaar een grondige interne audit ondergaan, wat toch een serieuze kost is. Die moet ik helaas doorrekenen aan mijn klanten, waardoor onze prijs soms iets duurder uitvalt dan die van onze concurrenten. Maar we leveren wel een constante kwaliteit." ■